

Suvestinė redakcija nuo 1999-12-24 iki 2001-05-15

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1994, Nr. [60-1183](#), i. k. 0941010ISTA000I-558

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
TERITORIJOS ADMINISTRACINIŲ VIENETŲ IR JŲ RIBŲ
Į S T A T Y M A S**

1994 m. liepos 19 d. Nr. I-558
Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos teritorijos administraciniai vienetai ir gyvenamosios vietovės

Lietuvos Respublikos teritorija skirstoma į administracinius vienetus, kurie susideda iš gyvenamųjų vietovių. Lietuvos Respublikos teritorijos administracinis vienetas yra teritorijos dalis, kurioje valdymą organizuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba savivaldos institucijos.

Teritorijos administracinis vienetas turi savo ribas, centrą ir pavadinimą.

Lietuvos Respublikos teritorijos administraciniai vienetai yra apskritys ir savivaldybės.

Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietovės skirstomos į miesto ir kaimo gyvenamąsias vietoves. Miesto gyvenamosioms vietovėms priskiriami miestai, kaimo gyvenamosioms vietovėms priskiriami miesteliai ir kaimai.

2 straipsnis. Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų samprata

Savivaldybė yra Lietuvos Respublikos teritorijos administracinis vienetas, kurį valdo jos gyventojų bendruomenės išrinktos savivaldos institucijos pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą ir kitus įstatymus. Savivaldybė sudaroma iš gyvenamųjų vietovių. Pagrindiniai savivaldybės steigimo kriterijai yra jos pasirengimas tvarkyti ir prižiūrėti savo aplinką, komunalinį ūkį, teikti gyventojams paslaugas ir vykdyti kitas funkcijas, numatytas Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme.

Apskritis yra Lietuvos Respublikos teritorijos aukštesnysis administracinis vienetas, kurio valdymą organizuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybė pagal Lietuvos Respublikos apskrities valdymo įstatymą ir kitus įstatymus.

Apskritis sudaroma iš savivaldybių teritorijų, pasižyminčių socialinių, ekonominių ir etnokultūrinių interesų bendrumu.

3 straipsnis. Lietuvos Respublikos teritorijos gyvenamųjų vietovių samprata

Miestai yra kompaktiškai užstatytos gyvenamosios vietovės, turinčios daugiau kaip 3 tūkst. gyventojų, kurių daugiau kaip 2/3 dirbančiųjų dirba pramonėje, verslo bei gamybinės ir socialinės infrastruktūros srityse.

Mažiau kaip 3 tūkst. gyventojų turintys Lietuvos Respublikos miestai, rajonų miestai bei miesto tipo gyvenvietės, turėję miesto statusą, kaip gyvenamosios vietovės yra laikomi miestais ir įsigaliojus Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymui.

Miesteliai yra kompaktiškai užstatytos gyvenamosios vietovės, turinčios nuo 500 iki 3000 gyventojų, kurių daugiau kaip pusė dirbančiųjų dirba pramonėje, verslo bei gamybinės ir socialinės infrastruktūros srityse, taip pat tradiciniai miesteliai.

Kaimai yra kitos gyvenamosios vietovės, neturinčios miesto ir miestelio požymių.

**II SKYRIUS
LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJOS**

ADMINISTRACINIS SKIRSTYMAS

4 straipsnis. Lietuvos Respublikos savivaldybės ir jų centrai

Lietuvos Respublikoje pirmajame teritorijos administracinių vienetų reformos etape steigiamos šios savivaldybės: Vilniaus miesto, Alytaus miesto, Birštono miesto, Druskininkų miesto, Kauno miesto, Klaipėdos miesto, Marijampolės miesto, Neringos miesto, Palangos miesto, Panevėžio miesto, Šiaulių miesto, Visagino miesto, Akmenės rajono, Alytaus rajono, Anykščių rajono, Biržų rajono, Ignalinos rajono, Jonavos rajono, Joniškio rajono, Jurbarko rajono, Kaišiadorių rajono, Kauno rajono, Kėdainių rajono, Kelmės rajono, Klaipėdos rajono, Kretingos rajono, Kupiškio rajono, Lazdijų rajono, Marijampolės rajono, Mažeikių rajono, Molėtų rajono, Pakruojo rajono, Panevėžio rajono, Pasvalio rajono, Plungės rajono, Prienų rajono, Radviliškio rajono, Raseinių rajono, Rokiškio rajono, Skuodo rajono, Šakių rajono, Šalčininkų rajono, Šiaulių rajono, Šilalės rajono, Šilutės rajono, Širvintų rajono, Švenčionių rajono, Tauragės rajono, Telšių rajono, Trakų rajono, Ukmergės rajono, Utenos rajono, Varėnos rajono, Vilkaviškio rajono, Vilniaus rajono, Zarasų rajono.

Antrojo teritorijos administracinių vienetų reformos etapo pirmojoje pakopoje:

1) steigiamos šios savivaldybės: Elektrėnų savivaldybė, Kalvarijos savivaldybė, Kazlų Rūdos savivaldybė, Pagėgių savivaldybė, Rietavo savivaldybė;

2) įsteigus Kalvarijos ir Kazlų Rūdos savivaldybes panaikinama Marijampolės rajono savivaldybė;

3) pakeičiamos šių savivaldybių teritorijos ir ribos: Birštono miesto, Druskininkų miesto, Marijampolės miesto, Vilniaus miesto, Akmenės rajono, Kaišiadorių rajono, Lazdijų rajono, Mažeikių rajono, Plungės rajono, Šakių rajono, Šilutės rajono, Trakų rajono, Varėnos rajono, Vilkaviškio rajono;

4) pakeičiami šie savivaldybių pavadinimai: Birštono miesto – į Birštono, Druskininkų miesto – į Druskininkų, Marijampolės miesto – į Marijampolės, Neringos miesto – į Neringos.

Nustatomos savivaldybės ir jų centrai: Akmenės rajono (centras – Naujoji Akmenė), Alytaus miesto (centras – Alytus), Alytaus rajono (centras – Alytus), Anykščių rajono (centras – Anykščiai), Birštono (centras – Birštonas), Biržų rajono (centras – Biržai), Druskininkų (centras – Druskininkai), Elektrėnų (centras – Elektrėnai), Klaipėdos rajono (centras – Gargždai), Ignalinos rajono (centras – Ignalina), Jonavos rajono (centras – Jonava), Joniškio rajono (centras – Joniškis), Jurbarko rajono (centras – Jurbarkas), Kaišiadorių rajono (centras – Kaišiadorys), Kalvarijos (centras – Kalvarija), Kauno miesto (centras – Kaunas), Kauno rajono (centras – Kaunas), Kazlų Rūdos (centras – Kazlų Rūda), Kelmės rajono (centras – Kelmė), Kėdainių rajono (centras – Kėdainiai), Klaipėdos miesto (centras – Klaipėda), Kretingos rajono (centras – Kretinga), Kupiškio rajono (centras – Kupiškis), Lazdijų rajono (centras – Lazdijai), Marijampolės (centras – Marijampolė), Mažeikių rajono (centras – Mažeikiai), Molėtų rajono (centras – Molėtai), Neringos (centras – Nida), Pagėgių (centras – Pagėgiai), Pakruojo rajono (centras – Pakruojis), Palangos miesto (centras – Palanga), Panevėžio miesto (centras – Panevėžys), Panevėžio rajono (centras – Panevėžys), Pasvalio rajono (centras – Pasvalys), Plungės rajono (centras – Plungė), Prienų rajono (centras – Prienai), Radviliškio rajono (centras – Radviliškis), Raseinių rajono (centras – Raseiniai), Rietavo (centras – Rietavas), Rokiškio rajono (centras – Rokiškis), Skuodo rajono (centras – Skuodas), Šakių rajono (centras – Šakiai), Šalčininkų rajono (centras – Šalčininkai), Šiaulių miesto (centras – Šiauliai), Šiaulių rajono (centras – Šiauliai), Šilalės rajono (centras – Šilalė), Šilutės rajono (centras – Šilutė), Širvintų rajono (centras – Širvintos), Švenčionių rajono (centras – Švenčionys), Tauragės rajono (centras – Tauragė), Telšių rajono (centras – Telšiai), Trakų rajono (centras – Trakai), Ukmergės rajono (centras – Ukmergė), Utenos rajono (centras – Utena), Varėnos rajono (centras – Varėna), Vilkaviškio rajono (centras – Vilkaviškis), Vilniaus miesto (centras – Vilnius), Vilniaus rajono (centras – Vilnius), Visagino miesto (centras – Visaginas) ir Zarasų rajono (centras – Zarasai).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1492](#), 1999-12-21, *Žin.*, 1999, Nr. 109-3176 (1999-12-24), i. k. 0991010ISTAIH-1492

5 straipsnis. Lietuvos Respublikos apskritys, jų centrai ir teritorijos

Lietuvos Respublikos teritorijoje yra šios apskritys: Alytaus – centras Alytaus miestas; Kauno – centras Kauno miestas; Klaipėdos – centras Klaipėdos miestas; Marijampolės – centras Marijampolės miestas; Panevėžio – centras Panevėžio miestas; Šiaulių – centras Šiaulių miestas; Tauragės – centras Tauragės miestas; Telšių – centras Telšių miestas; Utenos – centras Utenos miestas; Vilniaus – centras Vilniaus miestas.

Apskričių teritorijas sudaro šių savivaldybių teritorijos:

- 1) Alytaus – Alytaus miesto, Alytaus rajono, Druskininkų, Lazdijų rajono, Varėnos rajono savivaldybės;
- 2) Kauno – Birštono, Jonavos rajono, Kaišiadorių rajono, Kauno miesto, Kauno rajono, Kėdainių rajono, Prienų rajono, Raseinių rajono savivaldybės;
- 3) Klaipėdos – Klaipėdos rajono, Klaipėdos miesto, Kretingos rajono, Neringos, Palangos miesto, Skuodo rajono, Šilutės rajono savivaldybės;
- 4) Marijampolės – Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių rajono, Vilkaviškio rajono savivaldybės;
- 5) Panevėžio – Biržų rajono, Kupiškio rajono, Panevėžio miesto, Panevėžio rajono, Pasvalio rajono, Rokiškio rajono savivaldybės;
- 6) Šiaulių – Joniškio rajono, Kelmės rajono, Pakruojo rajono, Akmenės rajono, Radviliškio rajono, Šiaulių miesto, Šiaulių rajono savivaldybės;
- 7) Tauragės – Jurbarko rajono, Pagėgių, Šilalės rajono, Tauragės rajono savivaldybės;
- 8) Telšių – Mažeikių rajono, Plungės rajono, Rietavo, Telšių rajono savivaldybės;
- 9) Utenos – Anykščių rajono, Ignalinos rajono, Molėtų rajono, Utenos rajono, Visagino miesto, Zarasų rajono savivaldybės;
- 10) Vilniaus – Elektrėnų, Šalčininkų rajono, Širvintų rajono, Švenčionių rajono, Trakų rajono, Ukmergės rajono, Vilniaus miesto, Vilniaus rajono savivaldybės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1492](#), 1999-12-21, *Žin.*, 1999, Nr. 109-3176 (1999-12-24), i. k. 09910101STAI-1492

III SKYRIUS LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJOS ADMINISTRACINIŲ VIENETŲ IR GYVENAMŲJŲ VIETŲ NUSTATYMAS IR JŲ RIBŲ KEITIMAS

6 straipsnis. Apskričių nustatymas ir jų ribų keitimas

Apskritis nustato ir panaikina, taip pat jų teritorijų ribas bei centrus nustato ir keičia Lietuvos Respublikos Seimas Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikimu. Apskrities ribos turi būti tikslinamos pasikeitus savivaldybių skaičiui arba jų riboms. Savivaldybės teritorija apskričių ribomis nedaloma.

7 straipsnis. Savivaldybių steigimas, jų ribų nustatymas ir keitimas

Savivaldybės steigia, esamas panaikina, taip pat jų teritorijų ribas bei centrus nustato ir keičia Lietuvos Respublikos Seimas Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikimu. Prieš kreipdamasi į Seimą, Vyriausybė atsižvelgia į gyvenamosios vietovės bendruomenės nuomonę, savivaldybės tarybos siūlymus, organizuoja vietos gyventojų apklausą ir priima sprendimą dėl teikimo. Rinkimai į savivaldybių tarybas vyksta įstatymų nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1163](#), 1999-05-04, *Žin.*, 1999, Nr. 43-1362 (1999-05-19), i. k. 09910101STAI-1163

IV SKYRIUS PAVADINIMŲ SUTEIKIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJOS ADMINISTRACINIAMS VIENETAMS IR GYVENAMOSIOMS VIETOVĖMS BEI JŲ KEITIMAS

8 straipsnis. Apskričių ir savivaldybių pavadinimai

Apskritims pavadinimus suteikia ir juos keičia Lietuvos Respublikos Seimas Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikimu.

Savivaldybėms pavadinimus Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikimu suteikia ir juos keičia Lietuvos Respublikos Seimas, atsižvelgdamas į savivaldybių tarybų siūlymus.

9 straipsnis. Pavadinimų suteikimas gyvenamosioms vietovėms ir jose esantiems objektams bei jų keitimas

Gyvenamosioms vietovėms pavadinimus savivaldybės tarybos teikimu suteikia ir keičia Lietuvos Respublikos Vyriausybė, atsižvelgdama į vietos gyventojų siūlymus.

Gatvėms, pastatams, statiniams ir kitiems savivaldybių teritorijoje esantiems jų nuosavybės objektams pavadinimai suteikiami ir keičiami atitinkamų savivaldybių tarybų sprendimais, pritarus Valstybinei lietuvių kalbos komisijai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [I-1040](#), 1995-09-14, *Žin.*, 1995, Nr. 79-1819 (1995-09-27), i. k. 0951010ISTA00I-1040

Valstybinės nuosavybės objektams pavadinimus suteikia ir juos keičia Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Gyvenamųjų vietovių gatvėms priskirtų pastatų bei gyvenamųjų namų butų numerius suteikia ir keičia vietos savivaldos vykdomosios institucijos. Numerių suteikimo, keitimo ir apskaitos tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [I-1040](#), 1995-09-14, *Žin.*, 1995, Nr. 79-1819 (1995-09-27), i. k. 0951010ISTA00I-1040

Gatvių, pastatų, statinių ir kitų objektų pavadinimai įtraukiami į apskaitą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [I-1040](#), 1995-09-14, *Žin.*, 1995, Nr. 79-1819 (1995-09-27), i. k. 0951010ISTA00I-1040

10 straipsnis. Gyvenamųjų vietovių panaikinimas, ribų keitimas

Gyvenamąsias vietas panaikina, jų teritorijų ribas nustato ir keičia Lietuvos Respublikos Vyriausybė, atsižvelgdama į savivaldybės tarybos teikimą bei gyvenamosios vietovės bendruomenės prašymą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1163](#), 1999-05-04, *Žin.*, 1999, Nr. 43-1362 (1999-05-19), i. k. 0991010ISTAI-1163

V SKYRIUS LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJOS ADMINISTRACINIŲ VIENETŲ IR GYVENAMŲJŲ VIETŲ REGISTRAVIMAS IR APSKAITA

11 straipsnis. Apskričių, savivaldybių registravimas ir apskaita

Remiantis šiuo įstatymu nustatytos apskritys ir savivaldybės registruojamos, o jų teritorijų pakeitimai apskaitomi Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir gyvenamųjų vietovių rejestre Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

12 straipsnis. Gyvenamųjų vietovių registravimas ir apskaita

Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietovės registruojamos, o jų teritorijų arba pavadinimų pakeitimai apskaitomi Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir gyvenamųjų vietovių rejestre Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

13 straipsnis. Pasiūlymų ir dokumentų administraciniams vienetams ir gyvenamųjų vietovių teritorijoms nustatyti bei riboms keisti nagrinėjimas

Pasiūlymus steigti ar panaikinti savivaldybes, kitus Lietuvos Respublikos teritorijos administracinius vienetus ir gyvenamąsias vietas bei nustatyti ar keisti jų ribas nagrinėja ir išvada Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia jos įgaliota institucija.

Vietos gyventojų apklausos tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Vyriausybės įgaliota institucija, teikdama išvadą dėl teritorijos administracinių vienetų steigimo, jų ribų nustatymo ar keitimo, pateikia vietos gyventojų apklausos rezultatus, jų prašymus bei savivaldybės tarybos siūlymus, įvertina gyvenamosios vietovės bendruomenės ir savivaldybės tarybos nuomonės pagrįstumą ir tikslingumą. Institucija taip pat pateikia pertvarkomų teritorijų administracinių vienetų 1:100000 mastelio planus (2 egzempliorius) su siūlomais pakeitimais, o jeigu keičiamos teritorijos ribos nesutampa su žemės naudotojų ribomis, – 1:10000 mastelio ribų planus (2 egzempliorius). Planai turi būti suderinti su apskrities viršininku bei Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir gyvenamųjų vietovių rejestro tvarkytoju.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-316](#), 1997-06-26, *Žin.*, 1997, Nr. 65-1544 (1997-07-09), i. k. 0971010ISTAVIII-316

Nr. [VIII-1163](#), 1999-05-04, *Žin.*, 1999, Nr. 43-1362 (1999-05-19), i. k. 0991010ISTAI-1163

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas

Šis įstatymas įgyvendinamas pagal Lietuvos Respublikos Seimo nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo įgyvendinimo“.

Šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytos savivaldybės steigiamos ir 4 bei 5 straipsnių nuostatos įgyvendinamos pagal Teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo 4, 14 straipsnių papildymo ir 5 straipsnio pakeitimo įstatymo įgyvendinimo įstatymą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1492](#), 1999-12-21, *Žin.*, 1999, Nr. 109-3176 (1999-12-24), i. k. 0991010ISTAI-1492

15 straipsnis. Pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Pasiūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei iki 1999 m. birželio 30 d. patvirtinti vietos gyventojų apklausos tvarką.

Papildyta straipsniu:

Nr. [VIII-1163](#), 1999-05-04, *Žin.*, 1999, Nr. 43-1362 (1999-05-19), i. k. 0991010ISTAI-1163

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1040](#), 1995-09-14, *Žin.*, 1995, Nr. 79-1819 (1995-09-27), i. k. 0951010ISTA00I-1040

Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo 9 straipsnio papildymo

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-316](#), 1997-06-26, *Žin.*, 1997, Nr. 65-1544 (1997-07-09), i. k. 0971010ISTAVIII-316

Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo 13 straipsnio pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1163](#), 1999-05-04, Žin., 1999, Nr. 43-1362 (1999-05-19), i. k. 0991010ISTAI-1163

Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo 7, 10, 13 straipsnių pakeitimo ir papildymo bei papildymo 15 straipsniu įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1492](#), 1999-12-21, Žin., 1999, Nr. 109-3176 (1999-12-24), i. k. 0991010ISTAI-1492

Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo 4, 14 straipsnių papildymo ir 5 straipsnio pakeitimo įstatymas